

Yksityistiekuntien hakemukset kaupungin järjestämän kunnossapidon piiriin / määrärahojen riittävyys

KH 01.10.2024 § 291
2727/10.03.01.01/2024

Valmistelija

tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219
yhdyskuntatekniikan päällikkö Pekka Pitkänen, 050 4441 044
hallintojohtaja Henri Pätsi, 050 1595 715

VALT 18.12.2023 §78 on päätetty Pudasjärven yksityistiekäytännöt. Käytäntöjen mukaisesti kaupungin yksityisteille järjestämästä kunnossapidosta päättää tiekunnan hakemuksen perusteella tekninen johtaja. Harkinnanvaraisten, vailla vakituista asutusta olevien yksityisteiden kunnossapidosta päättää kaupunginhallitus.

2024 talousarvioon kustannuspaikalle 4102 liikenneväylät on tienpidon kustannuksiin varattu 1 081 000€ määräraha. Syyskuun 2024 tilanteessa määrärahasta on käytetty 62,8% ja jäljellä oleva varaus on 402 600€. Edellisen vuoden (2023) tienpidon kustannusten toteuma aikavälillä 10-12/2023 oli 307 500€.

Pudasjärven yksityistiekunnille järjestettiin yleinen infotilaisuus yksityisteiden avustuskäytännöistä Pohjantähdessä 28.5.2024. Tilaisuuteen osallistui noin 55 henkilöä joista 44 jätti yhteystietonsa myöhempää yhteydenpitoa ja neuvontaa varten.

Vuoden 2024 alussa helmikuun loppun mennessä erillisillä viranhaltijapäätöksillä kunnossapitoon on hyväksytty 3 yksityistietä, joiden yhteenlaskettu pituus on 7km. Urakka-alueiden yksikköhintojen sekä keskimääräisen hoitomäärän perusteella laskennallinen vuosikustannus on yhteensä 14 600€.

Kesän aikana on tullut hakemukset seitsemältä (7) tiekunnalta. Näistä yksi teistä on niin kutsuttu harkinnanvarainen läpikulkutie. Hakemuksien avustuskelpoisuus on tutkittu, mutta niistä ei ole vielä tehty päätöksiä. Yksityisteiden yhteenlaskettu pituus on 27,3km. Urakka-alueiden yksikköhintojen sekä keskimääräisen hoitomäärän perusteella laskennallinen vuosikustannus on yhteensä 47 700€.

Kaikki teiden kunnossapitourakat on sidottu tilastokeskuksen maanrakennuskustannusindeksiin katujen ylläpidon erillisindeksiin. Sopimushetken indeksin pisteluku oli 113,7, tammikuussa 2024 115,5 ja heinäkuussa 117,7. Vuoden alusta indeksi on muuttunut +1,9%. Vuosikustannukset huomioiden pelkän indeksikorotuksen osuus 2024 kustannuksista on 12 900€.

Yhteenlaskettuna, edellisestä syksystä yksityisteiden hoidon laskennallinen vuosikustannus nousee 62 400€. Hoidon piiriissä olevien yksityisteiden määrä (km) on näillä muutoksilla lisääntynyt 12% vuodessa. Lisäksi kaikkien tienhoidon kustannusten indeksikorotukset ovat jo tähän mennessä aihauttaneet 12 900€ kustannusnousun. Tienhoidon kustannukset voivat edelleen nousta uusien yksityisteiden hakeutuessa kunnossapidon piiriin sekä urakkasopimuksien indeksien noustessa, millä on merkittävä vaikutus tulevien vuosien kustannuskehitykseen.

Tiekunnille ei ole määrätty kunnossapitokustannuksien omavastuuta. Yksityisteiden yhteisöosakkaat (metsähallitus, puuta ostavat metsäyhtiöt, seurakunta) osallistuvat kunnossapitokustannuksiin kukin tieyksiköiden mukaisesti. Kustannusosuus laskutetaan vuosittain kunnossapitokauden jälkeen toteutuneiden tiekohtaisten kunnossapitokustannuksien mukaan. Edellä mainituissa yksityisteissä yhteisöosakkaiden (ei kaikilla teillä) yhteenlaskettu laskennallinen maksuosuus on 5% vuosikustannuksista.

Yksityistieurakoiden maksuperusteena on yksikköhinnat €/tiekm eri työlajeille. Laskutus tehdään toteutuneiden suoritemäärien mukaan. Kustannus on siis riippuvainen vallitsevasta säästä sekä mm. satavan lumen määrästä.

Edellinen syyskuu 2023 oli säiden puolesta kustannusmielessä suosiollinen eikä kuluja aiheuttavia töitä tullut suoritettavaksi mainittavasti vasta kuin joulukuussa.

Mikäli syyskuu 2024 osoittautuu säiden ja kunnossapito-olusuhdeiden puolesta työlääksi, on näiden edellä kerrottujen kustannuslisäysten myötä todennäköistä, että talousarvion mukainen määräraha tienpidon kustannuksissa ylittyy ja voi aiheuttaa tarvetta lisämäärärahan hakemiselle. Lisäksi kustannuskehitys edellyttää tienhoidon määrärahavarausten kasvattamista tuleville talousarviosuosille.

Hallintojohtaja tuo tiedoksi kaupunginhallitukselle arvionsa, että Pudasjärven yksityistiekäytännöt (VALT 18.12.2023 §78) vaarantavat kaupungin talouden tasapainottamista ilmeisellä tavalla, koska uusien teiden ottamista kunnossapidon tai avustuksen maksamisen piiriin ei ole sidottu käytettävissä oleviin määrärahoihin. Asia edellyttäisi ehtojen korjaamista tältä osin kiireellisesti.

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus toteaa asian tietoonsa saatetuksi.

Kokous käsittely Marja Lantto ilmoitti esteellisyytensä (intressijäävi) ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Anni-Inkeri Törmänen esitti, että kaupunginhallitus toteaa että valtuuston hyväksymiä yksityistiekäytäntöjä tulee noudattaa ja hakemukset käsitellä ripeästi. Esitys kokonaisuudessaan on liitteenä 5. Sirkka Pankinaho ja Juhani Jurmu kannattivat Törmäsen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, jolloin on äänestettävä. Äänestystapana on sähköinen nimenhuutoäänestys, jossa JAA tarkoittaa pohjaehdotusta ja EI Törmäsen esitystä. Äänestyksessä annettiin 8 ääntä, joista 1 JAA-ääniä, 6 EI-ääniä ja 1 tyhjä ääni. Äänestysraportti on liitteenä 6.

Päätös

Kaupunginhallitus toteaa, että Pudasjärven kaupungissa on voimassa valtuuston 18.12.2023 hyväksymät yksityistiekäytännöt. Yksityisteiden kunnossapidon järjestäminen on Pudasjärvellä poliittinen valinta, jotta laajassa pitäjässä pystytään asumaan ja yrittämään. Kaupunginhallitus vaatii, että käytäntöjä noudatetaan ja hakemukset käsitellään virkamiestyönä mahdollisimman ripeästi. Tiekuntia tulee kohdella tasavertaisesti ja asiallisesti. Tällä hetkellä saapuneet hakemukset näyttävät esittelyn mukaan pysyvän talousarviossa. Mikäli loppuvuoden keliolosuhteet tuottavat enemmän kustannuksia tienpitoon kuin on arvioitu, tulee lupa ylitykseen hakea valtuustolta. Ensi vuoden talousarvion käsittelyn yhteydessä tulee

palveluun varata riittävä määräraha. Kaupunginhallitus ei näe tarvetta yksityistiekäytäntöjen päivittämiseen nykyisen sopimuskauden aikana.

Jakelu

tekninen johtaja
yhdyskuntatekniikan päällikkö

Äänestystiedot

Jaa / Ei / Tyhjä